

Maksualase teabevahetuse seaduse, maksukorralduse seaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seadus
(halduskoostöö direktiivi ülevõtmine) eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 5

Kooskõlastamisel esitatud ettepanekud ja märkused

Ettepanekute tegija	Ettepanekute sisu	Arvestamine/arvestamata jätmine
Justiitsministeerium	1. Eelnõu § 1 p 6 (MTVS § 8 lg 31). /.../ Teeme järgmise sõnastusettepaneku: (3 ¹) Maksu- ja Tolliamet säilitab automaatse teabevahetuse teel saadud teavet maksukohuslaste registris seitse aastat.	Arvestatud. Eelnõu ja seletuskiri muudetud.
	2. Justiits- ja Digiministeerium on varasemalt korduvalt juhtinud tähelepanu, et maksukohustuslaste registri (MKR) sätted MKS-is vajavad täpsustamist. /.../	Arvestatud. Rahandusministeerium on välja töötamas seaduseelnõu MKR sätete täpsustamiseks MKS-is.
	3. EN § 1 p 8 (MTVS § 8 10) sätestab, et krüptovara teave on teave, mis on nimetatud direktiivi artiklis 8ad lõikes 3. Võttes arvesse, et andmeid hakatakse töötleva MKR-is, on vaja vastavad andmete kategooriad ka MKR sätetes välja tuua või vähemalt viidata MTVSi vastavale sättele. Palume eelnõu vastavalt täiendada.	Osaliselt arvestatud. Analüüsimise võimalusi MKRis andmekategooriate täpsustamiseks. Andmed on plaanis detailselt, kuid tehniliselt keerukalt välja tuua rahandusministri 19.05.2015 määruses nr 16 „Maksualase teabevahetuse seadusest tulenevate deklaratsiooni vormide ja andmekoosseisude ning nende esitamise ja täitmise korra kehtestamine“
	4 EN § 1 p 8 (MTVS § 814) sisese juhatavas lauseosas on sätestatud, et isiku kinnitus sisaldab vähemalt järgmisi andmeid. Juhime tähelepanu, et isikuandmete loetelu seaduses ei saa olla nõ lahtine loetelu. Seadusandja peab ette nägema raamid, milliseid isikuandmeid on lubatud töödelda. Palume eelnõust välja jätta sõna „vähemalt“.	Ei ole võimalik arvestada. Finantsteenuseid pakutakse väga erinevate riikide residentidele, mistõttu peab jääma finantsasutustele võimalus küsida isikute maksualase residentsuses veendumiseks ka lisaandmed. MTVS sätestab kogutavate andmete miinimumstandardi. Andmete kogumine peab siiski jääma eesmärgipäraseks. Norm ei anna alust finantsasutustele meelevaldselt andmete kogumiseks isiku maksualase residentsuse väljaselgitamiseks.
	5. Seletuskirjas lk 4 on öeldud, et riigid peavad tagama andmete säilitamise vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud turvameetmetele ja tähtaegadele. Juhime tähelepanu, et IKÜM ei näe ette konkreetseid säilitustähtaegaid. Säilitustähtaegade määramisel peab arvestama, millisel eesmärgil igal konkreetsel juhul andmeid töödeldakse ja vastavalt sellele ka määrama, kui kaua andmeid sel eesmärgil säilitada on vaja. Palume siinkohal seletuskirja muuta.	Arvestatud. Seletuskirja tekst parandatud.

	<p>6. Kehtiva MTVS § 81 lg 1 sätestab järgmist: MTVS § 8¹ lg 1 sätestab, et finantskonto käesoleva peatüki tähenduses on Eesti finantsasutuse peetav konto, mis vastab nõukogu direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.03.2011, lk 1–12) (edaspidi direktiiv) lisa 1 8. jao C jaotises sätestatud tingimustele. Märgime, et sättes esitatud kujul „(edaspidi direktiiv)“ viitamine direktiivile ei ole HÕNTE järgi lubatav. Euroopa Liidu õigus areneb ja muutub ning edaspidi võib tekkida vajadus võtta samas seaduses üle veel mõni teemakohane direktiiv. Juba kehtivas MTVS-s viidatakse teisele direktiivile (MTVS § 8 lg 3), eelnõuga lisanduvad viited veel mitmele direktiivile (eelnõu kohased MTVS § 4 lg 3 p 6, § 231 lg 7). Selleks, et seadusest oleks alati üheselt arusaadav, millisele 3 konkreetsele Euroopa Liidu õigusaktile konkreetsetes sättes viidatakse, on HÕNTE-ga kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktidele viitamise reeglid. Neid reegleid tuleb järgida kõigile Euroopa Liidu õigusaktidele viitamise puhul (vt HÕNTE § 29 lg 3 ja 4). Palume eelnõu täiendada muudatustega, millega parandatakse kehtivas MTVS-s olevad vigased viited. Samuti märgime, et kõnealuse direktiivi lisad ja nende alajaotused on tähistatud rooma numbritega (I lisa, II lisa; I jagu, II jagu jne), mitte araabia numbritega, nagu viitab lisadele kehtiv MTVS ja eelnõu. Õigusselguse huvides palume korrastada ka viited direktiivi lisadele ja nende alajaotustele (vt ka märkuseid lisatud eelnõu failis).</p>	<p>Teadmiseks võetud. MTVSiga võetakse üle üksnes halduskoostöö direktiiv ja seda muutvad direktiivid, kuna muud EL õigusaktid ei reguleeri maksuhaldurite otseste maksude alast halduskoostööd. Juhul, kui plaanime MTVSiga hõlmata laiemat koostööd, siis muudame seaduse teksti kindlasti läbivalt. MTVSis esinevad viited teistele direktiividele on osaks EL määruse nimetusest ega tekita küsimusi MTVSist tulenevate kohustuste täitmisest. EL määrulese viitavad normid korrigeeritud.</p> <p>Euroopa komisjon on ette valmistamas uut halduskoostöö direktiivi. Plaanime selle direktiivi ülevõtmise raames MTVSi tervikuna üle vaadata, sh viitesüsteemi direktiivi lisadele. Viimane on kehtinud üle kümne aasta ning välja töötatud lähtudes toonastest keelereeglitest. Meile teadaolevalt ei ole viidete süsteem kohustatud isikutele õigusselguse probleeme tekitanud.</p>
	<p>7. Eelnõu § 2 punktiga 3 soovitakse MKS § 1553 lõikes 2 asendada arv „3200“ arvuga „50 000“. See tähendab, et teabevahetuse takistamise eest saaks edaspidi juriidilist isikut karistada kuni 50 000 euro suuruse rahatrahviga. /.../ Tuuakse välja, et maksuvaldkonna väärteotrahvide ajakohastamise vajadus jääb endiselt aktuaalseks. Palume täpsustada, millal on kavas juriidilise isiku karistumäärad tervikuna maksukorralduse seaduses üle vaadata. /.../</p>	<p>Arvestatud. Oleme nõus, et juriidilise isiku karistumäärade ajakohastamine tervikuna on oluline ning võimaluse korral valmistame vastava eelnõu ette 2026. aasta esimeses pooles.</p>
	<p>8. Kehtiv MKS § 1553 näeb ette vastutuse teabevahetuse takistamise eest. MKS § 67 on sätestatud sunniraha teabe, asjade ja dokumentide esitamata jätmise eest, §-s 91 sunniraha deklaratsiooni ja selle paranduste esitamata jätmise eest. Need summad on taaskord väga madalad (640, 2000, 2640, 3300 eurot). Palume selgitada, kas viidatud paragrahve saab kohaldada ka MKS §-s 1553 sätestatud teabe esitamata jätmise korral. Kui jah, siis tuleb kõnesoleva eelnõu raames lisaks väärteotrahvi määrale üle vaadata ja muuta ka sunniraha sätteid. 4 Riigikogu poolt 19.06.2014 vastu võetud karistusseadustiku ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seadus, mis jõustus 1.01.2015 (RT I, 12.07.2014, 1), kandis Riigikogus numbrit 554SE. Eelnõu 554SE seletuskirja kohaselt lähtus KarS revisjoni eelnõu arusaamast, et väärteovastutust tuleb kohaldada üksnes siis, kui haldussund ei anna tulemust.</p>	<p>Arvestatud. Oleme nõus, et ka haldussunni vahendid peavad olema tõhusad. MTVS-is sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest saab sunniraha kohaldada MTVS § 22 alusel. MKS eeskujul on ka seal sunniraha määrad madalad. Vaatame sunniraha määrad üle eelmises lõigus viidatud eelnõu raames loodetavasti 2026. aasta esimeses pooles.</p>

	Kui haldussunni vahend (sunniraha) on kehtivas õiguses väga madal, ei oma see mingit mõju, riik kulutab palju ressursi järelevalvele, kuid juriidilist isikut see oma käitumist muutma ei motiveeri. Kui MKS §-d 67 või 91 ei ole seotud teabevahetusega, siis palume selgitada, milliste MKS sätete alusel toimub teabevahetuse üle riiklik järelevalve ning milline on sunniraha suurus selles valdkonnas.	
	9. Seletuskirjas lk 26 on märgitud: "Direktiivi rakendamiseks vajalikeks arendusteks ja hoolduskuludeks ei ole täna riigieelarves vahendeid planeeritud ning nendele lisakuludele tuleb hiljem eelarveprotsessi raames kate leida. Seni on rahastatud automaatse teabevahetuse arendusi struktuurifondide toetusel.". Seletuskirjas nähakse ette IT-arenduskulusid 2,8 mln eurot. Seletuskirjas peab olema märgitud rahastuse allikas (riigieelarve, struktuurivahendid) või peab Vabariigi Valitsus eelnõu heakskiitmisel ka rahastuse allika leidma. Palume seletuskirja vastavalt täiendada.	Teadmiseks võetud. Direktiivi rakendamiseks vajalikuks investeeringuks on võimalus kasutada Danske Banki rahapesu eest määratud trahvist saadavaid vahendeid.
	10. Juhime tähelepanu, et 25.05.2025 jõustus HÕNTE muudatus, millega kehtestati halduskoormuse vähendamise reegel. Reegli kohaselt tuleb iga ettevõtetele ja kodanikele halduskoormust toova uue nõude kehtestamisel tunnistada kehtetuks üks olemasolevatest nõuetest. Info reegli rakendamise kohta tuleb kajastada seletuskirja peatükis „Sisukokkuvõte”. Eelnõuga kaasneb ulatuslik info-, ehk aruandluskohustus krüptovarateenuse pakkujatele, halduskoormust vähendavaid muudatusi eelnõuga kavandatud ei ole. Palume eelnõus näha ette ka halduskoormust tasakaalustav muudatus. Juhis, kuidas halduskoormuse vähendamise reeglit rakendada, on kättesaadav Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehel: https://www.justdigi.ee/sites/default/files/documents/2025-06/Halduskoormuse%20tasakaalustamise%20juhis.pdf Juhul kui halduskoormuse tasakaalustamise reeglit ei ole järgitud, jätab Justiits- ja Digiministeerium eelnõu kooskõlastamata.	Arvestatud. Seletuskirja täiendatud. Juhime küll tähelepanu, et aruandluskohustuse loomises lepiti EL tasandil kokku enne HÕNTE muudatusi.
	11. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja tekst valdavalt parandatud (v.a. direktiiviga seotud viited, mille kohta selgitus vt ülalt).
	12. Vastavalt Vabariigi Valitsuse relemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.	Teadmiseks võetud. Tõsise ajalise surve tõttu ei ole võimalik eelnõud uuesti kooskõlastamisele saata. Põhimõttelisi puuduseid eelnõul ei ole, üle võetakse kitsalt direktiivi tekst ning kohustatud isikute huvides on eelnõu võimalikult kiire menetlemine.

Eesti Pangaliit	Juhime tähelepanu, et eelnõuga ei ole lahendatud maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) § 8 ⁶ lõike 2 sõnastusest tõusetunud kitsaskohti. /.../	Arvestatud. Muudatus tõstetud maksukorralduse seaduse eelnõust selle eelnõu juurde.
	Lisaks teeme ettepaneku täpsustada, kas Lisas 1 kasutatud mõiste „residentsus“ viitab maksuresidentsusele või üldisele elukohajärgsele residentsusele, kuna nende tähendus võib olla erinev.	Arvestatud. Seletuskirja täiendatud. Residentsust tuleks läbivalt mõista tulumaksuseaduse § 6 tähenduses, mitte elukohana.
	Ühtlasi palume kirjeldada seletuskirjas, kuidas käituda olukorras, kus olemasoleva konto puhul puudub maksukohustuslasena registreerimise number (TIN), kuid olemas on sünniaeg. Näiteks, kas sellisel juhul tuleb raporteerimisel sünniaega kasutada maksukohustuslasena registreerimise numbri asemel või on sel juhul kohustus kasutada selgitust “NOTIN”.	Arvestatud. Maksu- ja Tolliameti veebi lisatakse juhised TIN puudumise korral tegutsemiseks.
	Ühtlasi palume täpsustada, millisel juhul on surma tuvastamiseks vajalik testamendi või surmatunnistuse esitamine. Samuti, millised täiendavad tõendid on selleks lubatavad. Nimelt, surma fakti tuvastamiseks kasutatakse Eestis Rahvastikuregistri väljavõtet. Surmatunnistus ise seevastu ei ole tavapärast kasutatav dokument finantsasutustes.	Arvestatud. Maksu- ja Tolliameti veebi lisatakse juhised surma fakti tõendamiseks.